

II

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών για την «Συγκριτική αξιολόγηση των ανταγωνιστικών επιδόσεων — η θέσπιση ενός μέσου στη διάθεση των επιχειρήσεων και των δημόσιων αρχών»

(98/C 64/01)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη συγκριτική αξιολόγηση των ανταγωνιστικών επιδόσεων: «Η θέσπιση ενός μέσου στη διάθεση των επιχειρήσεων και των δημόσιων αρχών» [COM(97) 153 τελικό]

έχοντας υπόψη την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 18ης Απριλίου 1997, να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών, σύμφωνα με το άρθρο 198 Γ της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας·

έχοντας υπόψη την ενημερωτική έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τις ανακοινώσεις αυτές και για το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με την πολιτική ενίσχυσης της ποιότητας που προορίζεται για την αύξηση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας [SEC(96) 2000].

έχοντας υπόψη την απόφασή της, της 11ης Ιουνίου 1997, για την κατάρτιση γνωμοδότησης για το θέμα αυτό και την ανάθεσή του στην επιτροπή 1 (Περιφερειακή ανάπτυξη, Οικονομική ανάπτυξη — Τοπικά και Περιφερειακά Οικονομικά)·

έχοντας υπόψη το σχέδιο γνωμοδότησης (CDR 245/97 τέν.) που εγκρίθηκε από την επιτροπή 1 στις 12 Σεπτεμβρίου 1997 (εισηγητής: ο κ. Valcárcel Siso).

έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής για την συγκριτική αξιολόγηση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας (benchmarking) [COM(96) 463 τελικό]

υιοθέτησε ομόφωνα κατά την 20ή σύνοδο ολομέλειάς της, στις 19 και 20 Νοεμβρίου 1997 (συνεδρίαση της 19ης Νοεμβρίου) την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Θεωρεί ότι η ανάπτυξη της ευρωπαϊκής βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας αποτελεί σημαντικό παράγοντα της κοινωνικής ανάπτυξης, που επιτυγχάνεται μέσω της σταθερής βελτίωσης της παραγωγικότητας και της ποιότητας των προϊόντων και των υπηρεσιών.

Η αύξηση της ανταγωνιστικότητας επιπλέον αποτελεί κύριο στοιχείο για την παγίωση και τη δημιουργία της απασχόλησης στις επιχειρήσεις της Ένωσης.

1.2. Η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων θεμελιώνεται σε μια σειρά εσωτερικούς και εξωτερικούς παράγοντες που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο σύγκρισης και ανάλυσης με στόχο την εξακρίβωση των καλύτερων πρακτικών και την προσαρμογή τους στη συνέχεια με την πραγματικότητα της κάθε οργάνωσης. Αυτή η συγκριτική διαδικασία υλοποιείται μέσω της εφαρμογής μιας τεχνικής στην οποία δίνεται το όνομα Benchmarking.

1.3. Λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν υπάρχει καμία επιχείρηση που να είναι η καλύτερη σε όλες τις πτυχές της, μα ούτε και περιοχή, στην οποία οι συνθήκες του εξωτερικού περιγύρου είναι πάντα οι καλύτερες σε όλα τα επίπεδα, η εφαρμογή της τεχνικής αυτής της συγκριτικής αξιολόγησης ευνοεί τον κάθε ένα από τους συγκρινόμενους παράγοντες, δεδομένου ότι προκύπτει από την εκμάθηση των καλύτερων πρακτικών που εφαρμόζονται για την αύξηση της ανταγωνιστικής επίδοσης.

1.4. Οι διάφοροι τομείς που συνιστούν τον βιομηχανικό ιστό των κρατών μελών της Ένωσης έχουν συνήθως χωροθέτηση περιφερειακού χαρακτήρα, το οποίο προϋποθέτει ότι η πρόοδος ή η μείωση στην ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας των περιοχών τους έχουν άμεσες επιπτώσεις στους κατοίκους τους. Για το λόγο αυτό, χωρίς να τεθούν σε κίνδυνο οι βιομηχανικές πολιτικές που υιοθετούνται από την Ένωση ή το κάθε ένα κράτος μέλος, έχει μεγάλη σημασία η συμπεριφορά των περιφερειακών κυβερνήσεων, οι οποίες, δεδομένου ότι αποτελούν την πιο κοντινή διοίκηση, γνωρίζουν καλύτερα τα προβλήματα και είναι σε θέση να δράσουν με μεγαλύτερη ταχύτητα για την αντιμετώπισή τους.

2. Χρησιμότητα και όφελι της τεχνικής της συγκριτικής αξιολόγησης (Benchmarking) των ανταγωνιστικών επιδόσεων

2.1. Δεδομένου ότι ο στόχος αυτής της συγκριτικής αξιολόγησης είναι η εξακρίβωση των καλύτερων πρακτικών, έχει μεγάλη σημασία να προσδιοριστούν με ακρίβεια τα πλαίσια που θα αποτελέσουν το αντικείμενο της μελέτης και να επιτευχθεί η επαρκής πληροφορία που διευκολύνει τη μετάδοση των γνώσεων και των εμπειριών. Για το λόγο αυτό αναφέρουμε ότι η συγκριτική αξιολόγηση είναι περισσότερο χρήσιμη όταν κατορθώνει να πετύχει την αυστηρή ανάλυση κάθε παράγοντα.

2.2. Θεωρεί ότι δεν θα πρέπει οι μόνοι επωφελούμενοι από αυτή τη συγκριτική αξιολόγηση να είναι οι μεγάλες επιχειρήσεις αλλά ότι η εφαρμογή της θα πρέπει με ειδικό τρόπο να διευκολύνει τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που διαθέτουν λιγότερα μέσα για την απόκτηση των πληροφοριών εκείνων που είναι αναγκαίες σε κάθε διαδικασία συγκριτικής αξιολόγησης των επιδόσεων με άλλους τρόπους.

2.3. Θεωρεί ότι, μολονότι είναι οι καλοδεχούμενες οι μεμονωμένες αλλαγές, έχει μεγάλη σημασία να επικεντρώσουν οι βιομηχανίες τις προσπάθειές τους σε μακροπρόθεσμα προγράμματα αύξησης της παραγωγής τους και στην επίτευξη συνεχών βελτιώσεων της ποιότητας των προϊόντων και των υπηρεσιών τους, πράγμα που μπορεί να υποστηριχθεί από τη συνεχή και διαρθρωμένη εφαρμογή της συγκριτικής αξιολόγησης των επιδόσεων.

2.4. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η σύγκριση και η στάθμευση των πρακτικών στο πλαίσιο της Ένωσης μπορεί να υλοποιηθεί στις επιχειρήσεις και τους τομείς, καθώς και στις συνθήκες πλαίσιο που αναπτύσσονται εκείνες, η υλοποίηση των μελετών συγκριτικής αξιολόγησης επιδόσεων θα επιτρέψει να γίνουν γνωστές οι συνθήκες πλαίσιο στις οποίες δρουν τα διαφορετικά κράτη και περιφέρειες και να επικεντρωθεί η δράση στους παράγοντες που καθιστούν πιο δύσκολη την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας των βιομηχανιών τους.

3. Εξωτερικοί παράγοντες

Η Επιτροπή των Περιφερειών

3.1. Θεωρεί ότι είναι θεμελιώδης η επίτευξη των μελετών συγκριτικής αξιολόγησης επιδόσεων για τις συνθήκες πλαίσιο στις οποίες δρουν τα διάφορα κράτη και οι περιφέρειες, για να εξακριβωθούν όσες διευκολύνουν κατά μεγαλύτερο βαθμό

την ανταγωνιστικότητα, δεδομένου ότι η έλλειψή της ή η περιορισμένη ανάπτυξή της δημιουργεί σημαντικές δυσκολίες στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων.

3.2. Θεωρεί ότι για την αξιολόγηση της ανταγωνιστικότητας στο επίπεδο των συνθηκών πλαίσιο έχει μεγάλη σκοπιμότητα να ληφθούν υπόψη, προκειμένου να πραγματοποιηθεί η συγκριτική αξιολόγηση, τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) Υποδομή E&A
- β) Εκπαίδευση και εργατικές δυνάμεις
- γ) Διεύθυνση επιχειρήσεων
- δ) Εργασιακή νομοθεσία
- ε) Εργασιακό κόστος
- στ) Φορολογία των επιχειρήσεων
- ζ) Κόστος της ενέργειας
- η) Κόστος υποδομών τηλεπικοινωνιών
- θ) Γενική υποδομή (π.χ. διασύνδεση των οδικών και των σιδηροδρομικών μεταφορών, προσπελασιμότητα των αερολιμένων κ.λπ.)
- ι) Πολύπλοκος χαρακτήρας και διάρκεια ολοκλήρωσης των διαδικασιών
- ια) Ενωϊκές νομισματικές συνθήκες.

3.3. Τονίζει την αναγκαιότητα να υιοθετήσουν τόσο τα κράτη όσο και οι περιφερειακές κυβερνήσεις αποτελεσματικά μέτρα που θα επιτρέψουν την άρση των εμποδίων που δυσχεραίνουν την ανάπτυξη όλου του παραγωγικού δυναμικού των βιομηχανιών που συνδέονται με την περιφέρειά τους. Για το λόγο αυτό, η υλοποίηση των μελετών συγκριτικής αξιολόγησης επιδόσεων μεταξύ των διαφόρων περιοχών έχει μεγάλη σημασία καθώς θα επιτρέψει την βελτιωτική επίδραση στις συνθήκες-πλαίσιο.

3.4. Θεωρεί ότι η συγκριτική αξιολόγηση των επιδόσεων ανά τομέα μπορεί να αποτελέσει στοιχείο μεγάλης σημασίας δεδομένου ότι θα ενθαρρύνει την επιχειρησιακή συνεργασία που αποτελεί ένα από τα μέσα που τονίζει η Ένωση ως τους κυριότερους μηχανισμούς βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας.

3.5. Τονίζει ότι η ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας βάσει της συγκρίσιμης αξιοποίησης δεν επιτρέπεται να οδηγήσει σε μία μονομερή κατάργηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων αλλά — και η Επιτροπή το υποδεικνύει — πρέπει να προκαλέσει σταθερότητα και ασφάλεια στην απασχόληση. Οι σχέσεις σε μία σύμβαση εργασίας, όπως και η διαφορά μεταξύ μισθωτής και μη εργασίας πρέπει να ρυθμιστούν με ελαστικότητα και σαφήνεια όσον αφορά τα δικαιώματα από τη σχέση εργασίας και τα κοινωνικά δικαιώματα. Μία μείωση των κανόνων προστασίας, βάσει μιας εξίσωσης με εξωευρωπαϊκές αγορές αποκλείεται.

4. Εσωτερικοί παράγοντες ποιότητας και ανταγωνιστικότητας

Η Επιτροπή των Περιφερειών

4.1. Βασιζόμενη στις μελέτες μιας ομάδας ευρωπαϊκών συμβουλευτικών επιχειρήσεων που προσδιορίζουν τους κυριότερους παράγοντες που επηρεάζουν το επίπεδο ποιότητας και ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, ζητεί τη χρησιμοποίηση της συγκριτικής αξιολόγησης των επιδόσεων ως μέσο για τη συνεχή βελτίωση των διαδικασιών και των συστημάτων διαχείρισης. Οι παράγοντες που θα πρέπει να αξιολογηθούν είναι:

- α) Η ποιότητα και τα χρονικά διαστήματα ανάπτυξης των νέων προϊόντων
- β) Η ποιότητα των προμηθευτών
- γ) Ο αυτοματισμός των διαδικασιών
- δ) Η ευελιξία και οι προθεσμίες κατασκευής
- ε) Η ποιότητα της διαδικασίας κατασκευής
- στ) Η συντήρηση
- ζ) Η στρατηγική της διανομής
- η) Η ποιότητα των υπηρεσιών προς τον πελάτη
- θ) Ο ανθρώπινος παράγοντας
- ι) Η οργάνωση και τα συστήματα πληροφορικής.

4.2. Θεωρεί ότι παρά τις αναμφισβήτητες δυσκολίες που συναντά η σύγκριση μεταξύ επιχειρήσεων που δρουν σε διαφορετικά θεσμικά και πολιτισμικά πλαίσια, τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν από τη συγκριτική αυτή αξιολόγηση έχουν μεγάλη σημασία για τη βελτίωση της ποιότητας και της ανταγωνιστικότητας.

5. Εφαρμογή στις δημόσιες διοικήσεις

Η Επιτροπή των Περιφερειών

5.1. Διαπιστώνει ότι οι δημόσιες διοικήσεις λόγω του βάρους που έχουν στα πλαίσια του ΑΕΠ κάθε κράτους μέλους της Ένωσης διαθέτουν σημαντικές δυνατότητες παρέμβασης ως φορείς αγαθών και υπηρεσιών, των οποίων η αποτελεσματικότητα και η επίδραση έχει μεγάλη σημασία για την ανάπτυξη του βιομηχανικού τομέα.

5.2. Θεωρεί αναγκαίο να εφαρμόσουν οι δημόσιες διοικήσεις τις τεχνικές της συγκριτικής αξιολόγησης επιδόσεων στις δραστηριότητές τους επιδιώκοντας να βελτιώσουν κατά προτεραιότητα τις υπηρεσίες που προσφέρουν στις επιχειρήσεις και τους πολίτες.

5.3. Θεωρεί ότι εναπόκειται στις κυβερνήσεις να αναθεωρήσουν τις νομοθετικές και δημοσιονομικές συνθήκες ούτως ώστε να διευκολύνουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων σε σχέση με τις περιφέρειες της Ένωσης που βρίσκονται στην καλύτερη σχετική κατάσταση.

5.4. Ζητεί από τις κυβερνήσεις να πραγματοποιήσουν συγκρίσεις μεταξύ των πολιτικών που εφαρμόζονται από τις διάφορες περιφέρειες και τα κράτη σε τομείς όπως είναι η βιομηχανική ανάπτυξη, η δημιουργία της απασχόλησης, η προστασία του περιβάλλοντος κ.λπ. διευκολύνοντας τη διάδοση των πρακτικών εκείνων που κάθε φορά θεωρούνται πιο σημαντικές ή που αποδεικνύονται πιο αποτελεσματικές.

5.5. Ζητεί επίσης από τις κυβερνήσεις ειδική προσοχή για τα εκπαιδευτικά προγράμματα και τα προγράμματα δημόσιας υγείας με στόχο να εξακριβωθούν και να διαδοθούν εκείνες οι πολιτικές και πρακτικές τα αποτελέσματα των οποίων αξίζει να ληφθούν υπόψη, κυρίως σε τομείς όπως είναι η σχέση με την επιμόρφωση τις επιχειρήσεις και την υγεία στον τόπο εργασίας.

5.6. Ειδική σημασία έχουν οι περιβαλλοντικές πτυχές δεδομένου ότι η αύξηση της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας πρέπει να αποδειχτεί διαρκής για το περιβάλλον και την ποιότητα ζωής των πολιτών, ποιότητα που πρέπει να αξιάνεται συνεχώς και για το λόγο αυτό είναι σημαντικό να υιοθετηθούν μέτρα σε σχέση με το περιβάλλον, που να λαμβάνουν υπόψη τα περιφερειακά συμφέροντα στα πλαίσια αυτά καθώς και την προσπάθεια να γίνει η μέγιστη εκμετάλλευση των ενεργειακών πόρων, ενισχύοντας τη χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ανταλλαγής των εμπειριών στο θέμα αυτό μεταξύ των τοπικών και περιφερειακών αρχών.

5.7. Ζητεί από τις κυβερνήσεις να απελευθερώσουν τις οικονομίες τους και να επιτρέψουν την εισαγωγή μηχανισμών που θα διευκολύνουν την ανταγωνιστικότητα, εκμεταλλευόμενες τα αποτελέσματα των θετικών εμπειριών που υλοποιούνται στις διάφορες χώρες στα πεδία αυτά.

5.8. Προκειμένου να προωθηθεί η εφαρμογή της συγκριτικής αξιολόγησης των επιδόσεων εκ μέρους των δημοσίων αρχών, στην ομάδα υψηλού επιπέδου για τη συγκριτική αξιολόγηση των ανταγωνιστικών επιδόσεων πρέπει να συμμετέχουν εκπρόσωποι των τοπικών και περιφερειακών αρχών.

6. Συμπεράσματα

Η Επιτροπή των Περιφερειών

6.1. Θεωρεί άκρως θετικό το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προχώρησε στον προβληματισμό σχετικά με την συγκριτική αξιολόγηση των επιδόσεων ως πρώτη άσκηση βιομηχανικής πολιτικής.

6.2. Αναγνωρίζει ότι οι παράγοντες της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας είναι κατά πρώτο λόγο οι επιχειρήσεις, γνωρίζει ωστόσο τη σημασία να προωθηθεί από την Ένωση και τις κυβερνήσεις των κρατών και των περιφερειών η ανάπτυξη ενεργητικών πολιτικών που θα επιτρέψουν την ανταλλαγή και τη σύγκριση των εμπειριών.

6.3. Τονίζει τη σημασία των τεχνικών σύγκρισης των αποτελεσμάτων για τις ΜΜΕ, που αποτελούν τη βάση του βιομηχανικού ιστού προκειμένου να καταστούν πιο ανταγωνιστικές και να διευκολυνθεί έτσι η δημιουργία απασχόλησης.

6.4. Υποστηρίζει και επιβραβεύει πρωτοβουλίες όπως η πρόσφατη δημιουργία ευρωπαϊκών δικτύων σύγκρισης πρακτικών, που θεσπίστηκε από την EFQM⁽¹⁾, όπως επίσης τη σύνδεσή τους με το παγκόσμιο δίκτυο σύγκρισης πρακτικών. Σε περίπτωση που υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με τους διεθνείς ανταγωνιστές, και σε περίπτωση που οι επιδόσεις είναι ανώτερες από τις αντίστοιχες ευρωπαϊκές, πρέπει να διευκρινίζεται το διεθνές πρότυπο ποιότητας.

6.5. Ζητεί από τις κυβερνήσεις που χρησιμοποιούν την συγκριτική αξιολόγηση των επιδόσεων ως μηχανισμό για την εξισορρόπηση των περιφερειακών διαφορών, να δώσουν προτεραιότητα στη σύγκριση των συνθηκών του περίγυρου και των βιομηχανιών που χωροθετούνται στις χώρες αυτές με στόχο να προωθηθεί η βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους και μέσω αυτού ο μεγαλύτερος ρυθμός δημιουργίας πλούτου.

6.6. Υποδεικνύει την υλοποίηση των πειραματικών σχεδίων του συστήματος συγκριτικής αξιολόγησης των επιδόσεων μέσω ορισμένων ευρωπαϊκών προγραμμάτων υποστήριξης καθώς και μέσω των διαφορετικών προγραμμάτων ενίσχυσης της συνεργασίας και ανταλλαγής των εμπειριών μεταξύ των διαφόρων περιφερειών που διαθέτουν παρόμοιες βιομηχανίες.

(¹) European Foundation for Quality Management.

6.7. Ξεκινώντας από τη θετική αξιολόγηση της ανακοίνωσης της Επιτροπής και την προώθηση των πειραματικών σχεδίων στα θέματα που προβλέπονται, υποδεικνύει την επέκταση της υλοποίησης των πειραματικών σχεδίων του συστήματος συγκριτικής αξιολόγησης σε όλες τις πτυχές όπως είναι η βιομηχανική ανάπτυξη, η δημιουργία της απασχόλησης, η προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας, μέσω των υφιστάμενων ευρωπαϊκών προγραμμάτων καθώς και των διαφορετικών προγραμμάτων συνεργασίας και ανταλλαγής εμπειριών μεταξύ των διαφόρων περιφερειών με παρόμοιο βιομηχανικό ιστό.

6.8. Ζητεί από την Επιτροπή να θεσπίσει μηχανισμούς που θα επιτρέψουν τη διάθεση πόρων προκειμένου να μπορέσουν οι διάφορες περιφερειακές και τοπικές κυβερνήσεις να ξεκινήσουν διαδικασίες συγκριτικής αξιολόγησης που θα επιτρέψουν να γνωστοποιηθούν και εφαρμοσθούν οι βελτιωμένες τεχνικές στον κάθε ένα από τους τομείς εφαρμογής.

6.9. Ζητεί από τις περιφερειακές και τοπικές κυβερνήσεις, τις υπηρεσίες ανάπτυξης, τις εργοδοτικές και συνδικαλιστικές οργανώσεις να χρησιμοποιήσουν τεχνικές συγκριτικής αξιολόγησης των επιδόσεων για να υλοποιηθούν μελέτες στα ζητήματα της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας περιφερειακού και τομεακού χαρακτήρα.

Βρυξέλλες, 19 Νοεμβρίου 1997.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Pasqual MARAGALL i MIRA